

VENDIM
Nr. 579, datë 3.8.2016

PËR MIRATIMIN E UDHËRRËFYESIT TË POLITIKËS SË INVESTIMEVE TË QEVERISË SHQIPTARE

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e ministrit të Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e udhërrëfyesit për politikën e investimeve të qeverisë shqiptare, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.

2. Ngarkohet Ministria e Zhvillimit Ekono-mik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes për bashkëveprimin dhe monitorimin e zbatimit të udhërrëfyesit.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTRI
Niko Peleshi

UDHËRRËFYESI
I POLITIKËS SË INVESTIMEVE TË QEVERISË SHQIPTARE

I. HYRJE

Qeveria shqiptare me qëllim nxitjen dhe inkurajimin e investimeve në sektorin privat në vend, me qëllim përsheptimin e rritjes dhe nxitjes së punësimit, si një ndër prioritetet e përcaktuara në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015–2020, Strategjinë e Biznesit dhe Zhvillimit të Investimeve për periudhën 2014–2020, duke synuar zbatimin e programit të reformave për të nxitur investime vendase e të huaja dhe rritjen e përfitimeve për qytetarët shqiptarë ka përgatitur Udhërrëfyesin e politikës së investimeve. Ky udhërrëfyes para-shtron parimet dhe disa prioritetet të reformave për t'u zbatuar nga qeveria shqiptare për të mbështetur këtë objektiv.

Qeveria shqiptare njeh rolin kryesor që luan sektori privat vendas dhe i huaj në zhvillimin e vendit. Gjithashtu, qeveria shqiptare njeh rolin që luajnë investimet e huaja direkte, si edhe investimet jokapitale, këto të fundit duke iu referuar marrëdhënieve kontraktuale në mes të investitorëve të huaj dhe vendas në formën e *franchising*, licencimit, kontratave të prodhimit, dhënies së shërbimeve dhe formave të tjera të ngjashme etj. në sjelljen e përfitimeve të shumë-fishta për ekonominë. Këto përfitime përfshijnë rrjedhjen e kapitalit shtesë, krijimin e vendeve të reja të punës, duke përfshirë punë të lartë të kualifikuar, transferimin teknik dhe menaxherial të dijeve, përmirësimin e aksesit në zinxhirin e vlerave ndërkombëtare dhe rrjetet e shpërndarjes të ndërmarrjeve shumëkombëshe etj.

Qeveria shqiptare është e angazhuar për të krijuar një klimë të favorshme për investimet vendase dhe të huaja, të cilat kanë efekt pozitiv në ekonominë vendase. Zbatimi i reformave të paraqitura në këtë udhërrëfyes synon tërheqjen e investimeve, me qëllim zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik të vendit, rritjen e eksporteve dhe gjenerimin e punësimit.

Qeveria shqiptare synon:

- a) të garantojë një sistem efikas, efektiv dhe transparent për tërheqjen dhe kryerjen e investimeve;
- b) të përmirësojë dhe të modernizojë kuadrin ligjor për investimet në përputhje me praktikën më të mira ndërkombëtare;
- c) të promovojë zhvillimin dhe zbatimin e standardeve e të praktikave më të mira ndërkombëtare në lidhje me investimet.

II. PARIMET E POLITIKAVE TË MIRA TË INVESTIMEVE

Në përputhje me praktikën e mira, qeveria shqiptare do t'u ofrojë investitorëve garancitë thelbësore të nevojshme për të investuar në vend, në përputhje me angazhimet që rrjedhin nga marrëveshjet ndërkombëtare të investimeve ku Shqipëria është palë nënshkruese.

Në përmbushje të reformave dhe politikave të investimeve, qeveria shqiptare do të promovojë parimet kryesore ndërkombëtare të politikave të investimeve, si më poshtë:

- Sigurimin e mosdiskriminimit ndërmjet investitorëve vendas dhe të huaj: Të sigurojë trajtim të barabartë për të gjithë investitorët/ investimet vendase dhe të huaja në lidhje me zgjerimin, operimin dhe mbrojtjen e investimeve të tyre, jo më pak të favorshëm se ato të siguruara në situata të ngjashme me investitorët vendas, në përputhje me dispozitat e parashikuara në ligje, rregullore dhe politika.

- Ruajtjen e mosdiskriminimit ndërmjet investitorëve të huaj: Të sigurojë trajtim jo më pak të

favorshëm dhe pa diskriminim për investitorët/investimet e huaja të një vendi nga ai i një vendi tjetër të huaj në situata të ngjashme, në lidhje me themelimin, zgjerimin dhe operimin e investimeve të tyre, pa cenuar angazhimet dhe parimet ndërkombëtare.

- Sigurimin e mbrojtjes efektive të pronësisë: Të sigurojë pronën private dhe investimet nga shpronësimi apo nga masa me efekt të ngjashëm, me përjashtim të rasteve, kur shpronësimi kryhet për një qëllim publik, mbi bazë jodiskriminuese dhe si alternativë e fundit, në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe parimet e ligjit ndërkombëtar dhe nëpërmjet pagesës së menjë-hershme, të përshtatshme dhe efektive të kompensimit.

- Ndjekjen e praktikave të mira rregullatore: Të sigurojë që të gjitha ligjet, rregulloret, udhëzimet administrative dhe politikat në lidhje me investimet të miratohen pasi të jenë njoftuar, konsultuar dhe bërë publike në mënyrë të shpejtë, transparente si dhe të jenë lehtësisht të aksesueshme.

- Nxitjen në mënyrë efektive të qëndrimit të investimit: Të zbatojë mekanizma të efektshëm për menaxhimin e ankesave të investitorëve me qëllim forcimin e besimit, për të siguruar që investimi të ruhet në kohë dhe të rritet transparenca rregullatore dhe administrative.

- Përdorimin e stimuljeve të planifikuara kur është e nevojshme dhe nxitjen e transparencës së plotë në dhënien e stimuljeve: Të nxitë përdorimin e stimuljeve të planifikuara kur është e nevojshme, që synojnë të tërheqin investime vendase dhe të huaja, si dhe të nxitin reagimin e investitorit ndaj objektivave të politikave publike kyçe; të hartohet një inventar i konsoliduar i stimuljeve për investimet; dhe të sigurohet zbatimi i parimeve të llogaridhënies, mosdiskriminimit, qartësisë dhe transparencës në procesin e dhënies së stimuljeve për investitorët.

- Garantimin e standardeve mjedisore dhe sociale: Të sigurojë që të gjitha rregulloret për punën, shëndetin, sigurinë dhe mjedisin të zbatohen nga investitorët vendas dhe të huaj.

- Shmangien e kërkesave shtrembëruese që lidhen me performancën: Të mos vendosen apo të mos miratohen kërkesa për performancën të cilat prishin apo kufizojnë zgjerimin e tregtisë dhe investimit.

- Lehtësimin e hyrjes dhe qëndrimit të përkohshëm të personelit: Të lehtësohet hyrja dhe qëndrimi i përkohshëm i personelit të huaj teknik dhe drejtues, si dhe i familjeve të tyre, me qëllim angazhimin në aktivitete që lidhen me investimet e huaja.

- Zbatimi i standardeve të larta të qeverisjes: Të bëhen përpjekje për të luftuar korrupsionin në të gjitha nivelet dhe të bëhet çdo përpjekje për të siguruar që të gjitha agjencitë publike të ruajnë standardet e larta të qeverisjes.

III. PLANI I VEPRIMIT TË REFORMAVE

Duke marrë në konsideratë parimet e politikës së investimeve si më lart, si dhe objektivat e zhvillimit ekonomik e social kombëtar të Shqipërisë, qeveria shqiptare do të zbatojë planin e veprimit të reformës të përcaktuar në këtë Udhërrëfyes për periudhën 2016–2018.

Konkurrenca midis vendeve për investime të huaja dhe ndryshimet në ekonominë botërore sjellin nevojën e një kuadri dinamik të politikës së investimeve. Për këtë, zhvillimi dhe zbatimi i mëtejshëm i reformave dhe planeve përkatëse të veprimit synojnë:

- Përmirësimin, sipas nevojës, të të gjitha fushave me rëndësi për një kuadër politikash efektiv për investime, përfshirë vizionin dhe strategjinë për investime, politika, ligje dhe rregullore që përkthejnë këtë vizion dhe strategji në terma ligjorë, si dhe institucionet dhe mekanizmat që do të sigurojnë zbatimin e duhur të tyre.

- Maksimizimin e efektivitetit të investimeve në faza të ndryshme të ciklit të investimit, nga hyrja për herë të parë e investimeve të reja dhe mbrojtja e tyre, duke përfshirë edhe lidhjet me ekonominë e vendit, me synim lehtësimin e pengesave që vijnë nga politikat.

- Krijimin e një mjedisi të favorshëm për të gjitha investimet, veçanërisht investimet efikase që janë të orientuara drejt eksportit dhe janë forma më efikase e investimeve të cilat kërkojnë operacione efektive të import-eksportit, si dhe të vendosin standarde të përmirësuara për mbrojtjen e investitorit.

Qeveria shqiptare në përcaktimin e reformave kyçe të paraqitura në këtë udhërrëfyes si dhe në fazat pasuese të zbatimit të vizionit të investimeve e vlerëson shumë të rëndësishëm konsultimin me sektorin privat. Gjatë periudhës 2016–2018, qeveria shqiptare do të zbatojë reformat e mëposhtme:

1. Hartimi i një ligji të unifikuar për investimet

Qeveria shqiptare do të miratojë një ligj të unifikuar për investimet, i cili do të zëvendësojë ligjet ekzistuese që rregullojnë investimet, përfshirë: ligjin për investimet e huaja (1993) dhe ligjin për investimet strategjike (2015). Ligji i ri do të konkretizojë parimet e politikës së mirë për investime, të përcaktuara në këtë udhërrëfyes si dhe parimet e marrëveshjeve ndërkombëtare të investimeve të Shqipërisë me qëllim zbatimin e tyre nga gjykatat dhe arbitrazhi ndërkombëtar.

Ligji i ri do të garantojë që në të ardhmen të mos kryhen shpronësime, përveçse në rrethana kur

është mjeti i fundit i veprimit dhe është në përputhje me parimet e ligjit ndërkombëtar. Ligji do të sigurojë zbatimin e standardeve dhe rregulloreve të punës, sigurisë dhe mjedisit që përmban legjislacioni vendas dhe në përputhje me traktatet ndërkombëtare përkatëse, në të cilat Shqipëria është palë. Të gjitha ligjet, rregulloret dhe dekretet e miratuara në bazë të legjislacionit të mëparshëm të investimeve, përfshirë ligjin për investimet strategjike, do të harmonizohen dhe do të riformulohen për të siguruar respektimin e parimeve dhe praktikave të mira të paraqitura në këtë udhërrëfyes.

Aktivitete për hartimin e një ligji të unifikuar të investimeve	Afati kohor	Institucioni shtetëror përgjegjës	Burimi i financimit	Rezultati
1. Ngritja e një grupi pune për hartimin e ligjit të unifikuar të investimeve; 2. Identifikimi i grupeve të interesit brenda dhe jashtë qeverisë, rolet dhe mandatet e tyre në fushën e investimeve; 3. Zhvillimi i një udhërrëfyesi për miratimin e ligjit të unifikuar të investimeve; 4. Rishikimi i ligjeve dhe i rregulloreve bazë, marrëveshjeve institucionale që rregullojnë investimet, përfshirë: - ligji për investimet e huaja; - ligji për investimet strategjike; - marrëveshjet ndërkombëtare të Shqipërisë; Ligje të tjera që lidhen me zbatimin e investimeve dhe rregullore zbatuese, siç janë: ligji për zonat e lira ekonomike, ligji për partneritetin publik privat dhe akte të tjera ligjore. 5. Hartimi i ligjit të unifikuar për investimet. Nëse është e nevojshme, të zhvillohen dhe të përshtaten instrumente të tjera përkatëse ligjore për të siguruar koherencën me parimet dhe zbatimin e duhur. Të garantohet konsultimi me aktorë të tjerë (të brendshëm dhe të jashtëm), si pjesë e procesit. Miratimi i ligjit të ri të unifikuar për investimet	1. Korrik 2016 2. Tetor 2016 3. Nëntor 2016 4. Maj 2017 5. Dhjetor 2017 6. Shkurt 2018	MZHETTS, ZKM	Organizata donatore ¹	Miratimi i ligjit të unifikuar për Investimet dhe akteve ligjore përkatëse, si dhe i ndryshimeve të akteve ligjore

2. Përmirësimi i besimit të investitorit duke krijuar mekanizma për ruajtjen/mbajtjen e investimeve

Qeveria shqiptare do të krijojë mekanizma, të tillë si procedura për ndjekjen e trajtimit të ankesave të investitorëve dhe një sistem për trajtimin e ankesave të investitorëve, i cili ndjek praktikën e mira të trajtimit të shqetësimeve e të ankesave me të cilat përballen investitorët gjatë ushtrimit të biznesit të tyre në vend.

Në këtë mënyrë, synohet të rritet besueshmëria e investitorëve, të nxitet zgjerimi i investimeve tek investitorët ekzistues, duke trajtuar problemet sistematike në institucionet publike në Shqipëri.

Aktivitete për të përmirësuar besimin e investitorit duke krijuar mekanizma për ruajtjen e investimeve	Afati kohor	Institucioni shtetëror përgjegjës	Burimi i financimit	Rezultati
1. Vlerësimi i fizibilitetit të mekanizmit për ndjekjen dhe menaxhimin e ankesave të investitorëve. 2. Miratimi i Urdhrit të Ministrit të MZHETTS për krijimin e mekanizmit për adresimin e shqetësimeve të investitorëve në AIDA”. 3. Zhvillimi i një plani për zbatimin e mekanizmit të menaxhimit të ankesave të investitorëve. 4. Miratimi i kuadrit ligjor operues në mbështetje të mekanizmit për adresimin e shqetësimeve të investitorëve. 5. Zbatimi praktik i mekanizmit. Sigurimi i konsultimeve me grupet e interesit (të brendshëm dhe të jashtëm) si pjesë e procesit.	Përfunduar Korrik 2016 Dhjetor 2016 Shtator 2017 Shkurt 2018	MZHETTS, ZKM, AIDA	Organizata donatore ²	Miratimi i urdhrit të ministrit të Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes për ngritjen e strukturës institucionale për mekanizmin e ankesave të investitorëve (MAI) Miratimi i kuadrit ligjor në mbështetje të MAI. Zbatimi efektiv i

¹ Mbështetja për këtë reformë do të ofrohet nga Banka Botërore/IFC në kuadër të një marrëveshjeje bashkëpunimi ekzistuese me qeverinë shqiptare.

² Mbështetja për këtë reformë do të ofrohet nga Banka Botërore/IFC në kuadër të një marrëveshjeje bashkëpunimi ekzistuese me qeverinë shqiptare.

				MAI në praktikë.
--	--	--	--	------------------

3. Zhvillimi i një kuadri modern për nxitjen dhe ruajtjen/mbajtjen e investimeve

Në frymën e strategjisë së qeverisë shqiptare për nxitjen dhe ruajtjen e investimeve, do të përmirësohet kuadri institucional dhe kapacitetet e nevojshme për zbatimin e saj. Qeveria, në veçanti, do të ndërmarrë veprime për të rritur dhe përmirësuar funksionet e AIDA-s për promovimin e investimeve që kjo e fundit të angazhohet në mënyrë proaktive në nxitjen e investimeve, duke ndjekur praktikën e mira, siç është planifikimi i sektorit dhe kujdesi i mëvonshëm për investitorët. Kjo do të bëjë që të krijohen mekanizmat e duhur për koordinimin ndërmjet agjencive dhe planet për zbatimin me tregues të qartë për performancën për të siguruar rezultate dhe ndikime të përshtatshme.

Qeveria shqiptare do të rishikojë dhe do të përditësojë strategjinë për nxitjen dhe zhvillimin e investimeve për të siguruar një qartësim të roleve të investimeve vendase dhe të huaja në përmbushjen e vizionit të saj. Kjo strategji do të bëjë dallimin ndërmjet llojeve të ndryshme të investimeve, si dhe sektorëve të synuar për të tërhequr investime e për të identifikuar qartë rolet dhe përgjegjësitë e agjencive kyçe, të përfshira në nxitjen, lehtësimin dhe kujdesin e nevojshëm ndaj investitorëve. Qeveria shqiptare do të ndjekë progresin e objektivave të vendosur nëpërmjet një sistemi monitorimi e vlerësimi.

Aktivitetet për të zhvilluar një kuadër modern për promovimin dhe zhvillimin e investimeve	Afati	Institucioni shtetëror përgjegjës	Burimi i financimit	Rezultati
1. Rishikimi i marrëveshjeve ekzistuese institucionale dhe efektiviteti në zbatimin e strategjisë për promovimin dhe zhvillimin e investimeve.	1 Dhjetor 2016	MZHETTS, AIDA	Organizata donatore Buxheti i AIDA-s	Miratimi i strategjisë për promovimin dhe zhvillimin e investimeve të huaja direkte (IHD).
2. Zhvillimi i një udhërrëfyese për përmirësimin e efektshmërisë së kuadrit zbatues dhe për forcimin e kapaciteteve të AIDA-s.	2 Qershor 2017			Rritja e kapaciteteve të AIDA-s si një promovuese kyçe dhe proaktive e investimeve në vend.
3. Zhvillimi dhe zbatimi i funksioneve bazë dhe mekanizmave të koordinimit për të zbatuar plotësisht strategjinë. Të sigurohet konsultimi me aktorët të tjerë (të brendshëm dhe të jashtëm) si pjesë e procesit.	3 Shtator 2017			

